

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะทำการสรุปผลจากการศึกษาทั้งหมด เพื่อที่ตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้ทำการศึกษามาแล้ว ตั้งแต่ในบทที่ 1 ถึง บทที่ 4 และให้ข้อเสนอแนะที่ได้พบจากการศึกษาค้นคว้า โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ตามที่สถานการณ์ และรายงานการเกิดคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา โดยเฉพาะที่เป็นข่าวครึกโครมอยู่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาหลายคดี เช่น คดีนายหนุ่ย จำเลย ได้ลักพาตัวน้องการตูน เด็กหญิงวัย 6 ขวบ จากบริเวณสถานีรถไฟฟ้ามหานคร ไปข่มขืนกระทำชำเราและฆ่าทิ้งศพในพื้นที่รกร้างใกล้สถานีรถไฟฟ้ามหานคร เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2556 ที่ผ่านมา

คดีนี้ที่ศาลจังหวัดพระโขนงอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2557 ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขดำ อ.602/2557 สรุปความได้ว่า

ศาลพิเคราะห์คำรับสารภาพ และพยานโจทก์ที่น่าสืบประกอบคำรับสารภาพแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า วันเกิดเหตุบิดาของเด็กหญิงได้พากันไปชมการแสดงดนตรี ต่อมาเด็กหญิงเกิดง่วงนอน บิดาจึงพาไปนอนที่รถก่อนที่บิดาจะกลับไปชมดนตรี ซึ่งจำเลยได้พบเด็กหญิงแล้วได้พูดว่าจะพาไปซื้อขนม โดยจำเลยเดินจูงมือพาเด็กหญิงเข้าไปในพงหญ้าข้างสถานีรถไฟฟ้ามหานคร แล้วได้บีบคอจนเด็กหญิงหมดสติ หลังจากนั้นได้ถอดเสื้อผ้าของเด็กหญิงออก แต่เมื่อเด็กหญิงรู้สึกตัวแล้วส่งเสียงร้อง จำเลยจึงเอาเสื้อของเด็กหญิงรัดปากไว้จนนิ่งเงียบ จากนั้นจำเลยจึงได้กระทำชำเราเด็กหญิงจนสำเร็จความใคร่ แล้วจำเลยได้อุ้มร่างเด็กหญิงไปวางที่พงหญ้าแล้วนำกิ่งไม้มาวางทับร่างเด็กหญิงไว้เพื่อป้องกันไม่ให้คนเห็น ก่อนจำเลยจะกลับไปทำงานตามปกติ ซึ่งหลังเกิดเหตุประมาณ 10 วันจึงมีผู้ค้นพบกะโหลกศีรษะ เสื้อ กางเกง รองเท้าแตะของเด็กหญิงที่บริเวณเกิดเหตุโดยผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ยืนยันว่า กะโหลกศีรษะ เสื้อ กางเกง รองเท้าแตะที่พบเป็นของเด็กหญิง อีกทั้งศาลได้พิจารณาภาพที่บันทึกได้จากกล้องวงจรปิดและผลการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว รับฟังได้ว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้อง

จึงพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ให้ประหารชีวิตฐานฆ่าผู้อื่น เพื่อปกปิดการกระทำ กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี จำคุก 8 ปีโดยให้เพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่ง เป็นจำคุก 12 ปีในความผิดข้อหานี้ พรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีไปจากบิดาเพื่ออนาจาร จำคุกอีก 6 ปี เมื่อเพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่ง เป็นจำคุกข้อหานี้รวม 9 ปี และฐานซ่อนเร้นศพเพื่อปิดบังการตายจำคุก 1 ปี เมื่อเพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่ง ให้จำคุกเป็นเวลา 1 ปี 4 เดือน ขณะที่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ ต่อการพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ฐานฆ่าผู้อื่นฯ ให้จำคุกตลอดชีวิต กระทำชำเราเด็กฯ จำคุก 6 ปี พรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีฯ จำคุก 4 ปี 6 เดือน และฐานซ่อนเร้นศพ จำคุก 8 เดือน แต่เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้วให้จำคุกตลอดชีวิต

สำหรับนายหนุ่ย หรือดิงต่าง ฆาตกรฆ่าต่อเนื่องนั้น ภายหลังถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ได้ให้การรับสารภาพและยอมรับว่า นอกจากนื่องการ์ตูนแล้ว นายหนุ่ยยังได้ก่อเหตุกระทำอนาจารเหยื่อมาแล้วนับ 10 รายและฆ่าตายมาแล้ว 4 ศพ เริ่มตั้งแต่ปี 2551 หลังพ้นโทษในคดีพรากผู้เยาว์ฯ มาเป็นเวลา 3 ปี โดยนื่องการ์ตูนเป็นศพสุดท้าย¹

ถึงแม้ว่าอัตราโทษสูงสุดของการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามกฎหมายไทย คือโทษประหารชีวิต ก็ไม่ได้ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว หรือมีความยำเกรงในอำนาจของกฎหมาย เนื่องจากว่าผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรมตามลักษณะอาการของกามวิตถาร โดยผู้กระทำความผิดยังเป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ รู้จักผิดชอบชั่วดี และรู้ว่าตนมีความผิดปกติในร่างกายและจิตใจของตน แต่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ กล่าวคือยังมีเจตนา มีความตั้งใจ มีแรงจูงใจ มีแรงผลักดันทางเพศ มีการวางแผน แต่ก็ไม่ใช่อาการที่เกิดจากโรคจิต เช่น อาการหูแว่ว ประสาทหลอน ดังนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น จึงต้องรับโทษเช่นเดียวกันกับคนปกติทั่วไป คือ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 มาตรา 277 หรือ 277 ทวิ แต่ปัญหาสำคัญที่เกิดจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดประเภทนี้ คือการกระทำความผิดซ้ำ ผู้กระทำความผิดเหล่านี้มีสอร์โมนเพศที่สูงส่งผลให้เกิดความต้องการทางเพศที่สูงขึ้นตามมา ประกอบกับไม่สามารถควบคุมความต้องการของตนเองได้จึงเป็นที่มาของการกระทำความผิด

จากคดีของนายหนุ่ยดังกล่าวแม้ศาลลงโทษประหารชีวิตแต่นายหนุ่ยรับสารภาพ ศาลจึงลดโทษให้เหลือจำคุกตลอดชีวิต และนักโทษมักจะได้รับการลดโทษเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ

ในที่สุดเมื่อพ้นโทษแล้วก็กลับมาอยู่ในสังคมปกติอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการที่ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษด้วยการประหารชีวิต จำคุก หรือปรับ ตามที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา

¹ ผู้จัดการออนไลน์. (2557, 28 มีนาคม). จำคุกตลอดชีวิต ‘หนุ่ย-ดิงต่าง’ ฆ่าข่มขืน “นื่องการ์ตูน.” สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2557, จาก<http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9570000035024>

มาตรา 18 เพียงอย่างเดียวจึงไม่น่าที่จะเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง เพราะไม่อาจทำให้ปัญหาที่เกิดจากความผิดปกติทางด้านจิตใจหายไปได้ ความไม่ปลอดภัยของสังคมยังคงมีอยู่

จากการศึกษาวิธีการบังคับโทษผู้กระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐฟลอริดา และประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่าทุกประเทศมีการนำวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศมาใช้เพื่อลดความต้องการทางเพศของผู้กระทำความผิด อันเป็นการบำบัดโดยตรงต่อผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำ และส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมเกิดความมั่นใจก่อนที่จะมีการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดออกสู่สังคม การนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ไม่ใช่เพียงแต่คำนึงถึงประโยชน์ในด้านของตัวผู้กระทำความผิดเอง แต่ได้คำนึงถึงความปลอดภัยของคนในสังคมเป็นหลัก

โดยปัจจุบัน จากการสำรวจ ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2557 พบว่าหลายประเทศได้ให้ความสนใจนำวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศมาบัญญัติเป็นกฎหมาย อนึ่ง เพื่อจะเป็นการลดจำนวนคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ และเป็นการสร้างความมั่นใจและปลอดภัยให้แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ประเทศที่ใช้วิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศบำบัดผู้กระทำผิดทางเพศ

Countries that carry out chemical castration	
Denmark	Chemical Castration (since 1973)
*Nine states in the United States	Chemical Castration (adopted since 1997)
Portugal	Chemical Castration (since 2008)
Poland	Chemical Castration (since 2010)
Argentina (Mendoza)	Chemical Castration (since 2010)
Moldova	Chemical Castration (since 2012)
Estonia	Chemical Castration (since 2012)
Korea	Chemical Castration (2013)
Russia	Chemical Castration (since 2014)

* California / Chemical Castration (since 1996), Florida / Chemical Castration (since 1997), Georgia / Chemical Castration (since 2006), Montana / Chemical Castration (since 2011), Oregon / Chemical Castration (since 2011), Iowa / Chemical Castration (since 2011), Louisiana / Chemical Castration (since 2012), Texas / Chemical Castration (since 2011), Wisconsin / Chemical Castration (since 2012)

ที่มา: กระทรวงยุติธรรมสาธารณรัฐเกาหลี (Ministry of Justice Republic of Korea)

นอกจากนี้สิ่งที่ได้จากการศึกษากฎหมายของประเทศต่าง ๆ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศแม้จะเป็นวิธีการบำบัดรักษา แต่ก็เป็นการกระทำต่อเนื่องต่อร่างกายของบุคคล ทั้งยังเป็นนวัตกรรมชนิดใหม่ที่อาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันไม่พึงประสงค์ภายหลังการใช้ได้ ดังนั้นการให้ความยินยอม การรับทราบ การให้ข้อมูล การตกลงทำความเข้าใจกันระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิด ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า บทลงโทษที่เหมาะสมจึงควรจะเป็นการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาประกอบกับการรักษาด้วยการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศในการบำบัดผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ อันจะช่วยลดอัตรากระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราซ้ำ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ ที่ประสงค์ให้ผู้ต้องโทษเมื่อพ้นโทษแล้วมีการดำรงชีวิตในอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม

อย่างไรก็ตาม แม้บำบัดรักษาด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศจะเป็นมาตรการที่เหมาะสมในการลดอัตรากระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราซ้ำ แต่ก็เป็นการกระทำต่อเนื่องต่อร่างกายของบุคคล ทั้งยังเป็นนวัตกรรมชนิดใหม่ที่อาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันไม่พึงประสงค์ภายหลังการใช้ได้ จึงมีปัญหาเรื่องความชอบธรรมในการนำมาใช้อยู่หลายประการ สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ปัญหาการบำบัดโดยใช้การยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการรักษาหรือลงโทษ

ในประเด็นที่ว่า การบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการลงโทษที่โหดร้ายและผิดปกติหรือเป็นการรักษา ซึ่งมีความคิดเห็นเป็น 3 แนวทาง คือ 1) ไม่เป็นการลงโทษที่โหดร้ายหรือผิดปกติ 2) เป็นการลงโทษที่โหดร้ายหรือผิดปกติ และ 3) วิธีการดังกล่าวถือเป็นการรักษา ในประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่า การบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศไม่เป็นการลงโทษที่โหดร้ายและผิดปกติแต่ถือเป็นการรักษา ด้วยเหตุผลที่ว่า ก่อนที่ผู้กระทำความผิดจะถูกบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศจะต้องผ่านกระบวนการตรวจร่างกาย และวินิจฉัยจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์ว่ามีความปลอดภัยที่จะบำบัดด้วยวิธีการดังกล่าวได้ รวมถึงตลอดระยะเวลาของการรักษาผู้กระทำความผิดจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์ และมีการตรวจร่างกายตามแผนการรักษา

เหตุผลอีกประการ คือ การบังคับโทษด้วยวิธีนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ หากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้กระทำความผิด ซึ่งถือเป็นการแสดงเจตนาว่าผู้กระทำความผิดเข้าใจถึงผลดี ผลเสีย รวมถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้ ปัจจุบันยา Medroxyprogesterone Acetate (MPA) ในประเทศไทยได้มีการยอมรับโดยราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทยให้ใช้รักษาผู้ป่วยประเภท Paraphilia หรือกามวิตถารโดยเฉพาะ ซึ่งหมายความว่า การรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นที่ยอมรับจากผู้มีความ

ผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถในการช่วยแก้ปัญหาความผิดปกติดังกล่าวได้ และยังมีข้อมูลการศึกษาหลายอันที่มีการสรุปผลการศึกษาว่า การบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการบังคับโทษที่มีประสิทธิภาพและช่วยลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำได้

2. ปัญหาความสอดคล้องกับหลักการบังคับโทษ

การลงโทษเป็นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ การป้องกันแบ่งออกเป็น การป้องกันทั่วไปและการป้องกันพิเศษ

มาตรการบังคับทางอาญาที่มีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันพิเศษเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ มาตรการที่เป็นการคุ้มครองกับมาตรการที่เป็นการบำบัดแก้ไข

กระบวนการบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการนำมาตรการบำบัดรักษามาเพื่อใช้บำบัดรักษาผู้กระทำความผิดทางเพศเนื่องจากความผิดปกติในด้านพฤติกรรมทางเพศให้หายเป็นปกติ ไม่ไปก่อเหตุกระทำความผิดซ้ำอีก โดยกระบวนการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาเพื่อที่จะเข้ารับการบำบัดทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ถึงความพร้อมที่จะรับยา เมื่อผ่านขั้นตอนการวินิจฉัยแล้ว จะเริ่มบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาในขณะที่ผู้กระทำความผิดจำคุกอยู่ หรือบำบัดภายหลังมีคำสั่งให้พักการลงโทษหรือปล่อยตัวผู้กระทำความผิด กล่าวคือ เป็นการเตรียมความพร้อมในตัวผู้กระทำความผิดก่อนปล่อยตัวออกสู่สังคม อย่างไรก็ตาม การบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศจะถูกใช้ร่วมกับการรักษาด้วยจิตบำบัดเพื่อให้ได้ผลดีตามแนวทางการของการวิจัย

ในประเด็นนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การนำเอาวิธีการการบำบัดโดยใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศมาใช้ควบคู่ไปกับการลงโทษจำคุกอันเป็นมาตรการป้องกันทั่วไป ก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก ที่ให้ผู้กระทำความผิดมีการดำรงชีวิตในอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิด และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม ดังนั้น การนำเอาวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศมาใช้จึงสอดคล้องกับหลักการบังคับโทษแล้ว

3. ปัญหาขัดแย้งกับหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มีเพียงมาตราเดียวที่ยังคงกำหนดให้มีการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ความเป็นมาว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศ

ไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้²

การให้ความยินยอมที่จะให้ทำการรักษา (Informed Consent to Medical Treatment) เป็นสิทธิความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ที่สำคัญที่รัฐธรรมนูญมาตรา 4 รับรองไว้

ตามหลักความยินยอม แพทย์ต้องเปิดเผยข้อมูลทุกอย่างแบบตรงประเด็นให้กับผู้ป่วยได้ทราบ สรุปได้ว่า ข้อมูลและสิ่งที่ควรจะเปิดเผยให้กับผู้ป่วยต้องประกอบไปด้วยความเสี่ยงประโยชน์ที่คาดว่าผู้ป่วยน่าจะได้รับ ผลที่จะเกิดขึ้นหากไม่ได้รับการรักษา เพื่อขอความยินยอมในการรักษาจากผู้ป่วย

จากการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพกับการบังคับโทษด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและประเทศสหรัฐอเมริกาทั้ง 2 รัฐ ผู้เขียนเห็นว่าประเด็นที่สำคัญที่สุด ที่จะส่งผลให้การบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ คือ การแสดงความยินยอมเข้ารับการรักษาจากผู้กระทำความผิด เพราะการบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศเป็นการกระทำที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกาย ซึ่งภายใต้หลักรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐธรรมนูญของนานาอารยประเทศได้ให้การรับรองไว้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน หลักการแสดงความยินยอมนี้ รวมถึงการที่ผู้กระทำความผิดต้องรับรู้ข้อมูลทุก ๆ ด้าน เช่น ผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยาหรือใด ๆ ก็ตามที่เป็นสาระสำคัญก่อนที่จะมีตัดสินใจแสดงความยินยอม

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าหากไม่มีความยินยอมจากผู้กระทำความผิด กล่าวคือเป็นการบังคับให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ ผลคือ วิธีการบังคับโทษเช่นนี้ย่อมเป็นการละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

4. ปัญหาขัดแย้งกับหลักการว่าด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ปัจจุบันหลักการและแนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนได้รับการยอมรับในระดับสากล และมักถูกกล่าวอ้างเสมอ ๆ ว่าการกระทำหรือการใช้อำนาจปกครองของรัฐจะต้องอยู่ภายใต้และให้ความเคารพต่อหลักการและแนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด

ในปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal declaration of Human Rights) ได้มีบทบัญญัติให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ใน ข้อ 1 คือ

ข้อ 1 บัญญัติว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรี และสิทธิทุกคนได้รับประสิทธิประสาทเหตุผล และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง”³

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 4.

³ ปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 ข้อ 1.

นอกจากนี้ บทบัญญัติแห่งอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1950 (European Convention on Human Rights) มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ด้วย คือ

ข้อ 3 บัญญัติว่า “บุคคลใดไม่อาจถูกกระทำทรมาน ไร้มนุษยธรรม หรือการลงโทษอันเป็นการลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”⁴

ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ได้วางหลักการเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งหลักการเหล่านี้เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ

ดังนั้น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนที่กำหนดสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ใครจะละเมิดไม่ได้และไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ สิทธินี้คือสิทธิในการมีชีวิตและมีความมั่นคงในการมีชีวิตอยู่ คนทุกคนที่เกิดมาบนโลกมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นการปฏิบัติต่อกันของผู้คนในสังคมจึงต้องเคารพความเป็นมนุษย์ ห้ามทำร้ายร่างกายทรมานอย่างโหดร้าย หรือกระทำการใด ๆ ที่ถือเป็นการเหยียดหยามความเป็นมนุษย์ แต่วิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศแก่ผู้กระทำความผิดเป็นการบำบัดรักษาโดยตรงต่อผู้กระทำความผิดเพื่อยกระดับสามัญสำนึกและสภาพจิตใจที่ผิดปกติของผู้กระทำความผิดให้ขึ้นมาสู่ระดับคนปกติ ก่อนที่จะปล่อยตัวผู้นั้นออกจากการจำคุกเพื่อดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติอีกครั้ง โดยก่อนทำการรักษา แพทย์ต้องแจ้งผลข้างเคียง รวมถึงความเสี่ยงทุกอย่างที่อาจเกิดขึ้นจากการรับการรักษาให้แก่ผู้กระทำความผิดทราบ ประโยชน์ของการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ เพื่อขอความยินยอมจากผู้กระทำความผิด ผู้เขียนจึงเห็นว่า การใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศไม่เป็นการลดคุณค่าของคนอันจะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาแนวทางวิธีการบำบัดผู้กระทำความผิดทางเพศด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ ตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐฟลอริดา และกฎหมายประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ผู้เขียนขอเสนอดังต่อไปนี้

1. ควรมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาภาค 1 หมวด 3 เรื่องโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามมาตรา 39 โดยการเพิ่ม (6) ดังนี้

⁴ อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1950 ข้อ 3.

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 อาจบัญญัติว่า

“มาตรา 39 วิธีการเพื่อความปลอดภัย

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง
- (6) การบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ”

2. ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเพื่อที่จะสามารถบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้โดยสาระสำคัญที่จำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ คือ ความหมาย หลักเกณฑ์ กระบวนการมีคำสั่งกำหนดการเริ่มการรักษา อายุความของการบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ รวมถึงมาตรการการลงโทษเมื่อผู้กระทำความผิดหลบหนีการบำบัดโดยไม่มีเหตุอันควร

ทั้งนี้ผู้เขียนขอเสนอให้บัญญัติเพิ่มไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 ซึ่งอาจบัญญัติได้ดังนี้

2.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/1 บัญญัติว่า “การบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ” คือ การนำการรักษาด้วยวิธีการใช้ยามาปรับใช้กับผู้กระทำความผิดเพื่อควบคุมแรงกระตุ้นทางเพศ หรือความต้องการทางเพศที่ผิดปกติ ซึ่งจะดำเนินการโดยการให้ยาร่วมกับจิตบำบัด เพื่อให้ผู้นั้นมีความต้องการทางเพศลดลง หรือ อยู่ในระดับปกติ”

2.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/2 บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้มีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหรือได้กระทำความผิดซ้ำ ศาลอาจถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดนิสัย จะพิพากษามีคำสั่งให้รับการบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศก็ได้”

2.3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/3 บัญญัติว่า “ก่อนมีคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศผู้นั้นจะต้องได้รับการตรวจร่างกายจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ว่าเป็นผู้มีความพร้อมที่จะรับการบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ”

2.4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/4 บัญญัติว่า “คำสั่งตามมาตรา 39/4 จะต้องดำเนินการภายใต้อำนาจของพนักงานอัยการ โดยให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ ภายหลังจากได้รับความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์”

2.5 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/5 บัญญัติว่า “ศาลจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการออกคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดี”

2.6 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/6 บัญญัติว่า “เมื่อมีคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมสอร์โมนเพศ พนักงานอัยการอาจมีคำสั่งให้อธิบดีกรมคุมประพฤติในเขตอำนาจทำการสอบสวนเท่าที่จำเป็น เช่น เรื่องแรงจูงใจในการก่ออาชญากรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อเหยื่อ สถานะจิตใจที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ ฯลฯ

อธิบดีกรมคุมประพฤติที่ถูกร้องขอตามวรรคแรกมีอำนาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติมีอำนาจสอบสวนแทน

ทั้งนี้เจ้าพนักงานคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายจะต้องทำการสอบสวนในเรื่องสำคัญโดยไม่รอช้า พร้อมทั้งส่งสำนวนแก่พนักงานอัยการ”

2.7 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/7 บัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องอธิบายถึงประสิทธิภาพ ผลข้างเคียง รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการ ให้แก่ผู้นั้นทราบก่อนที่จะดำเนินการตามคำสั่ง เมื่อผู้นั้นยินยอมให้แสดงเป็นลายลักษณ์อักษร”

2.8 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/8 บัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมสอร์โมนเพศภายในสองเดือนก่อนที่ผู้นั้นจะถูกส่งไปยังสถาบันอื่น หรือก่อนจำเลยพ้นโทษในกรณีพักการลงโทษ”

2.9 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/9 บัญญัติว่า “เมื่อพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมสอร์โมนเพศ แต่ยังมีได้มีการดำเนินการกับผู้นั้น ผู้นั้นย่อมได้รับการยกเว้นเพราะเหตุอายุความ”

2.10 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/10 บัญญัติว่า “คำสั่งบำบัดด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมสอร์โมนเพศสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการรักษา หรือครบกำหนดระยะเวลาคุมประพฤติ หรือ มีการยกเลิกกฎหมาย”

2.11 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39/11 บัญญัติว่า “ถ้าผู้นั้นหลบหนีหรือไม่มา รายงานตัวภายใน 10 วัน นับแต่การสิ้นสุดการบังคับโทษ หรือการพักการลงโทษ หรือได้รับการคุมประพฤติ หรือย้ายถิ่นที่อยู่ หรือเดินทางในประเทศมากกว่า 7 วัน หรือ เดินทางออกนอกประเทศ โดยไม่แจ้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติโดยไม่มีเหตุอันควรต้องระวางโทษปรับเป็นจำนวนเงิน ... บาท”

ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นควรพิจารณาในประเด็นด้วยที่ใช้ในการบำบัดและผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายร่วมด้วย

3. การแก้ไขและเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 39 ที่กล่าวมาแล้วนั้น เนื่องจากเป็นกฎหมายที่อาจกระทบต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำความผิด ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายทุกคน จะต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบและถือเอาเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมาย

ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ประกอบกับเพื่อป้องกันสังคม จึงมีความจำเป็นที่ต้องถือเอาความยินยอมที่จะรับการบำบัดของผู้กระทำความผิดเป็นสาระสำคัญก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขออัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2533 มาพิจารณาประกอบข้อเสนอแนะ ความว่า

“...การแก้ปัญหานั้น ถ้าไม่ทำให้ถูกเหตุถูกทาง ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง มักจะกลายเป็นการเพิ่มปัญหาให้มากและยุ่งยากขึ้น แต่จะฝ่ายจึงควรจะต้องตั้งใจพยายามทำความเข้าใจให้กระจ่างและเที่ยงตรง เพื่อจักได้สามารถเข้าใจปัญหา และเข้าใจกันและกันอย่างถูกต้อง ความเข้าใจที่ถูกต้องแนชัดนี้จะช่วยให้เล็งเห็นแนวทางปฏิบัติแก้ไขอันเหมาะสมซึ่งจะนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกประการหนึ่งอันเป็นข้อสำคัญ ทุกฝ่ายจะต้องตระหนักในใจเสมอว่า ประโยชน์ส่วนรวมนั้นเป็นประโยชน์ที่แต่ละคนพึงยึดถือเป็นเป้าหมายหลักในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน เพราะเป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนแท้จริง ซึ่งทุกคนมีส่วนได้รับทั่วถึงกัน ...”